

24.7.2019

TEATIS LIIKMETELE

Teema: Petitsioon nr 1068/2018, mille on esitanud Saksamaa kodanik Oliver Lücke isikute vaba liikumise kokkuleppe raames Šveitsi võetud kohustuste täitmise kohta

1. Petitsiooni kokkuvõte

Petitsiooni esitaja nõuab, et EL võtaks poliitilisi meetmeid eesmärgiga tagada, et Šveits täidab oma kohustused ELi ja Šveitsi vahelise isikute vaba liikumise kokkuleppe raames eelkõige diskrimineerimise keelamise mõistes (artikkel 2) ja tõhusa kaebuste lahendamise mehhanismi õiguse mõistes (artikkel 11). Petitsiooni esindaja on inimõigustealasele õigusele spetsialiseerunud Bernis praktiseeriv jurist. Ta väidab, et teatavad Šveitsi kohtusüsteemi kuuluvad ametiasutused on avaldanud talle põhjendamatut rahalist survet ja on võtnud muid meetmeid, mida petitsiooni esitaja kirjeldab kooskõlastatud tagakiusamise püüdlustena, mis hõlmavad kirjavahetust, milles tal soovitatakse tungivalt lõpetada Šveitsis juristina tegutsemine ja pöörduda tagasi Saksamaale. Petitsiooni esitaja teatab, et selleteemaline nõue on Euroopa Inimõiguste Kohtus menetlemisel. Ta viitab ka muudele Euroopa Parlamendile esitatud petitsioonidele Šveitsis töötavate või elavate ELi kodanike diskrimineerimisega seotud samalaadsete probleemide kohta.

2. Vastuvõetavus

Tunnistatud vastuvõetavaks 25. veebruaril 2019. Euroopa Komisjonil paluti anda teavet (kodukorra artikli 227 lõige 6).

3. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 24. juulil 2019

Euroopa Komisjoni tähelepanekud

Petitsiooni esitaja nõuab, et EL võtaks poliitilisi meetmeid eesmärgiga tagada, et Šveits täidab oma kohustused ELi ja Šveitsi vahelise isikute vaba liikumise kokkuleppe (FMOPA) raames,

eelkõige diskrimineerimise keelamise (artikkel 2) ja tõhusa kaebuste lahendamise mehhanismi õiguse mõistes (artikkel 11).

Petitsiooni esitaja väidab, et alates 2017. aasta algusest on ta kogenud Šveitsi ametivõimude avaldatud survet, mida ta kirjeldab kooskõlastatud tagakiusamise püüdlustena. Ta selgitab, et kohtumenetlustes ei võimaldatud tema klientidele õigusabi, mis avaldas talle rahalist survet. Lisaks sellele sai ta kaks kirjalikku teatist, millest ühes palub Šveitsi kantoni ametiasutus tal lõpetada õiguse praktiseerimine Šveitsis ja naasta Saksamaale.

Petitsiooni esitaja väidab, et selline käitumine on kooskõlas äsja Šveitsi põhiseadusse lisatud artikliga 121a, mis on isikute liikumisvabaduse vastu.

Sarnaselt oma eelmisele petitsioonile 0826/2018 väidab petitsiooni esitaja lisaks, et Šveits ei taga tõhusaid õiguskaitsevahendeid. Ta teatab, et tema kahjutasunõuet riigi vastu – ajendatud sellest, et Šveitsi ametiasutused tegid avalikuks kohtuotsused koos petitsiooni esitaja nimega ja rikkusid seega andmekaitsenorme – ei tunnustatud ei Šveitsi föderaalset kohtus ega föderaalset rahandusministeeriumis.

FMOPA artikli 2 ja artikli 7 punkti a kohaselt tagavad kokkuleppeosalised õiguse oma kodanikega võrdsele kohtlemisele seoses majandustegevuses osalemise võimaluse, elamis-, tööhõive- ja töötingimustega.

Mis puudutab artikli 121a lisamist Šveitsi põhiseadusesse, siis Šveits on seda rakendanud 16. detsembril 2016. aastal välismaalaste seadusesse (artikkel 21a) ja 8. detsembril 2017. aastal tööhõive rakendusemäärusesse¹ (artiklid 51a–53e) tehtud muudatuste kaudu. Need käsitlevad eelkõige vabade töökohtade avaldamist ja nende kättesaadavust avalikes tööhõiveametites registreeritud tööotsijatele ega ole otseselt seotud petitsiooni esitaja praeguste väidete või olukorraga. Komisjon jälgib üldnimetatud õigusaktide rakendamist tähelepanelikult FMOPA artikli 14 alusel loodud ühiskomitees, mis vastutab selle kokkuleppe haldamise ja nõuetekohase kohaldamise eest. Komisjon pole seni tuvastanud, et Šveitsi õigus ja/või tava oleks FMOPAGA vastuolus.

Kuna piisavad tõendid üldisemalt levinud tava kohta või Šveitsi õigusaktide vastuolu kohta FMOPAGA puuduvad, on komisjon arvamusel, et antud juhtumi puhul on äärmisel juhul tegemist FMOPA ebaõige kohaldamise üksikjuhtumiga. Šveitsi kohtutel, kellele kõik asjassepuutuvad faktid on kättesaadavad, on komisjonist paremad võimalused asjaga tegeleda.

FMOPA artikliga 11 nähakse seoses kokkuleppe sätete kohaldamisega ette edasikaebamise õigus pädevatele asutustele (ja lõpuks pädevatele õigusasutustele). Samuti sätestatakse selle artikliga, et kaebused tuleb menetleda mõistliku aja jooksul. Petitsioon ei sisalda teavet selle kohta, et neid sätteid ei järgita.

¹ <https://www.admin.ch/opc/fr/classified-compilation/19910007/201807010000/823.111.pdf>

Kokkulepe ei sätesta andmekaitseenorme ning sellest tulenevalt ei hõlma see riigivastutuse nõuetega seotud olukordi juhtudel, kus neid norme ei järgita, nagu antud petitsioonis väidetakse. Lisaks ei ole komisjonil volitusi otsustada Šveitsi riigiasutuste jurisdiktsiooni üle. Petitsiooni esitajal palutakse jurisdiktsiooni küsimuse täpsustamiseks pädevate asutustega uuesti ühendust võtta. Kui petitsiooni esitaja ei suuda endiselt pädevat asutust kindlaks teha, on komisjon valmis sellele küsimusele Šveitsi ametivõimude tähelepanu juhtima.

Järeldus

Komisjon on arvamusel, et antud juhtumi puhul on äärmisel juhul tegemist FMOPA ebaõige kohaldamise üksikjuhtumiga, millega tegelemiseks on kõige paremad võimalused Šveitsi kohtutel. Petitsioon ei sisalda teavet FMOPA artikliga 11 tagatud edasikaebamise õiguse väidetava rikkumise kohta.